

KULLEĠĠ SAN BENEDITTU

Sekondarja Subien, Kirkop

Marka

Eżami ta' nofs is-sena – 2013-2014

Rotta 2

IR-RABA' KLASSI	MALTI				HIN: SAGHTEJN				
Mistoqsija	A	B	Ċ	D	E	Fi	Fii	Ġ	TOTAL
Marki	10	20	4	8	8	15	15	20	100
Marki tal-istudent									

Isem: _____

Klassi: _____

Istruzzjonijiet lill-istudenti:

- Wieġeb il-mistoqsijiet kollha kif mitlub.
- Ortografija, punteġġjatura, sintassi, ideat u preżentazzjoni tajbin jgħinuk biex tikseb riżultati aħjar.

Kummenti:

Aqra sewwa din is-silta u wara wieġeb il-mistoqsijiet dwarha:

Int u l-Oħrajn

Il-ħajja hi mibnija kollha kemm hi fuq ir-relazzjonijiet bejn il-bnedmin. Int min int, bilfors li jrid ikollok x'taqsam mal-oħrajn. Jekk inti għadek tifel, trid tgħix mal-familja tiegħek u ma' shabek fl-iskola; jekk inti żagħżuġ, barra mill-ġenituri u minn ħutek, jista' jidhol ħaddieħor f'qalbek – dik li għad tkun l-hena tiegħek fid-dar; għal min hu missier ta' familja, barra minn dik ir-rabta, hemm ir-rabta l-oħra man-nies tax-xogħol. Relazzjonijiet oħrajn, barra minn dawn, hawn kemm trid: ħbiberiji, kumitat, membri f'każini u għaqdiet sportivi. Lanqas in-nisa ma jistgħu jgħixu għal rashom. Jekk il-mara ma tidholx f'każini, xorta waħda trid tħabbat wiċċha mal-ġirien, ma' tal-growser, mal-ħajjata u kull fejn tmur biex taħseb għad-dar. (*par.1*)

Meta toqgħod taħseb kemm tiltaqa' ma' nies fil-ħajja, ma tarahix bi kbira jekk xi darba ma tiġikx żewġ ma' kull min ikollok x'taqsam miegħu matul il-ġurnata u jkollok ixxellef xi ftit, imqar bla ma tkun trid, ir-relazzjoni li għandek ma' xi ħadd. Fid-dinja ma jistax ikun li togħġob lil kulhadd, lanqas jekk tkun taz-zokkor; u, barra minn dan, il-bniedem mhux dejjem issibu f'siktu. Kulhad jista' jkollu xi għali jew xi għawġ fuqu li, għalkemm int ma tkunx taf bih, lilu ma jhallihx jirraġuna sa barra jew ikompli miegħek bħas-soltu. Għalhekk trid tagħder lil dak li jkun għaliex ma tafx x'jista' jkun hemm fin-nofs. (*par.2*)

Naħseb li n-nies jiksruha l-aktar bejniethom minħabba l-egoizmu u l-ambizzjoni. Dawn iż-żewġt isriep tħosshom fik, bħalma jħosshom kulhadd, fin-natura stess. Huma jġieġhluk taħseb li int importanti wisq iżjed milli int u għalhekk jidhirlek li għandek tkun aktar magħruf u aktar maħbub fis-soċjetà. Min hu bla skola u bla edukazzjoni jhoss ħafna x'jiġbdu lejn l-egoizmu. Min għandu ftit kultura imma, flok ma joqgħod jaħseb kemm hawn li huma aqwa minnu, jixhet ħarstu 'l isfel lejn il-ħafna li mhumix għorrief daqsu u malajr isib x'jonfhu u jimlieh bl-ambizzjoni. Izda min hu għaref tassew jintebaħ li għadu dejjem fil-bidu tal-għerf xhin jara kemm għad fadallu x'jitgħallem. Aktar ma nkunu nħobbu nqallbu fil-kotba u nammiraw ix-xogħlijiet sbieħ tal-artisti l-kbar, aktar inħossu ruġna ċkejknin u b'hekk inrażżnu fina dik il-kburija u dik l-idea għolja li għandna tagħna nfusna. (*par.3*)

(Silta addatta minn *Lejn id-Dawl* ta' Dun Frans Camilleri)

A. FEHIM IT-TEST**(10 marki)**

1. Għaliex il-ħajja hija mibnija fuq ir-relazzjonijiet? (*par.1*) (marka)

2. Kemm-il relazzjoni jsemmi l-awtur fil-każ ta' żagħżuġh? (*par.1*) (marka)

3. Mill-ewwel paragrafu semmi żewġ relazzjonijiet differenti li l-bniedem jista' jkollu f'ħajtu. (marka)

4. Għaliex il-kittieb jgħid li **"Fid-dinja ma jistax ikun li toġġob lil kulhadd"**? (*par.2*) (marka)

5. X'jista' jagħmel l-ġhali li l-bniedem ikollu f'ħajtu? (*par.2*) (marka)

6. Għaliex il-kittieb jissuggerixxi li nagħdru lill-oħrajn? (*par.2*) (marka)

7. Skont l-awtur, x'inhuma l-aktar żewġ affarijiet li jhassru r-relazzjonijiet? (*par.3*) (marka)

8. Liema huma ż-żewġ isriep li jsemmi l-kittieb? (*par.3*) (marka)

9. X'jaħseb min hu **"għaref tassew"**? (*par.3*) (marka)

10. Kif nistgħu nikkontrollaw il-kburiya fina? (*par.3*) (marka)

B. GHARFIEN IL-LINGWA**(20 marka)****GRAMMATIKA/MORFOLOĠIJA**

1. Ohroġ l-ġherq ta':
(a) **jidhol** (*par.1*) _____
(b) **tahseb** (*par.3*) _____ (2 marki)
2. Imla l-vojt b'**kongunzjoni** xierqa skont it-tifsira li hemm fil-parentesi. (2 marki)
 - a. Robert ma ħariġx ma' sħabu _____ kien ma jiflaħx. (*tar-raġuni/kaġun*)
 - b. Kien qiegħed jara l-logħba _____ nqata' d-dawl. (*taż-żmien*)
3. Il-kongunzjoni **jekk** hi: **magħquda** _____ jew **magħżula** _____. (marka)

4. Dahhal **avverbju** skont kif mitlub fil-parentesi. (2 marki)
- a. Iddeċidejna li nibqgħu _____ għax kienet ix-xita. (tal-post)
- b. Kulhadd għandu jsib _____ ħin għall-mistrieħ. (tal-kwantità)

5. Aqta' linja taht l-**avverbju ta' nisel rumanz** f'din is-sentenza:- (marka)

Min hu kapaċi jirraguna b'mod intellettuali, jinduna li dejjem ikun fadallu aktar x'jitgħalliem.

6. Ohroġ **iz-zokk morfemiku** ta': (3 marki)
- (a) jirraguna _____
- (b) ikompli _____
- (ċ) nammiraw _____

LESSIKU/VOKABOLARJU

7. Ikteb x'ifisser dan il-kliem skont is-sens tas-silta: (2 marki)
- (a) għali (par. 2) _____
- (b) inrażżnu (par. 3) _____
8. Sib mis-silta kelma jew frażi li tfisser bħal: (2 marki)
- (a) ma jkollokx suċċess (par.2) _____
- (b) jinduna (par.3) _____
9. Fisser din is-sentenza: **Il-bniedem mhux dejjem issibu f'siktu.** (par.2) (marka)
- _____
- _____

ANALIŻI TESTWALI

10. Ikteb għal min jew għal xiex qed jirreferu l-pronomi mmarkati. (2 marki)
- (a) **Lanqas in-nisa ma jistgħu jgħixu għal rashom** (par. 1)
- _____
- (b) **Huma jgħieghluk taħseb li int importanti wisq iżjed milli int.....** (par. 3)
- _____

SINTASSI

11. Irranga din is-sentenza billi tħalli l-istess tifsira: (2 marki)
- Għalhekk trid tagħder lil dak li jkun għaliex ma tafx x'jista' jkun hemm fin-nofs.** (par.2)
- Minhabba _____
- _____

Ĉ. L-ASPETT SIMBOLIKU FL-ISFOND LINGWISTIKU POPOLARI 4 marki

(i) *Dahħal dawn l-idjomi mit-taqsima “L-Elementi” f’sentenza biex toħroġ tifsirithom.*

1. baqa' l-art _____ (marka)

2. rið isfel _____ (marka)

(ii) Komplj dawn il-qwiel mit-taqsima "Għerf Prattiku"

3. Xemx li ma ssaħħanx _____ (marka)

4. Titlaqx is-shih _____ (marka)

D. HILJET FIL-MALTI KOMUNIKATTIV

(8 marki)

Xi jiem ilu attendejt *seminar* dwar ix-xorb alkoħoliku. Ikteb rapport ta' 60 kelma dwar dak li smajt f'dan is-*seminar* biex jiġi inkluż fir-rivista li l-iskola tiegħek toħroġ kull sena.

This image shows a single sheet of white paper with horizontal ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

E. TIFTIX – TRAWWIM KULTURALI**(8 marki)**

F'madwar 60 kelma ikteb x'sirt taf dwar wahda minn dawn it-temi kurrenti fil-proġett li għamilt din is-sena: *l-ambjent tad-dar; l-ambjant naturali; id-divertiment; l-ivvjagġar; iż-żgħożija; ix-xiri; il-kura tas-saħħa; l-edukazzjoni; grajjiet kurrenti.*

F. BEJN HALTEJN**(30 marka)****i. TAQSIMA TAL-POEZIJA****(15-il marka)**

Aqra din il-poezija u wara wiegeb il-mistoqsijiet dwarha:-

*Naf li inti fqajjar minghajr hjiel ta' hajja
w lid-dawl li tarmi lewn il-fidda msawwar
lilek misluf minn hlieqa aktar setghana;
l-ebda illuzjoni ma baqaghli dwarek
ghax issa nafek sewwa w m'ghadnix narak
tilma u thuf fid-dawl tal-fantasija;
'mma kif fil-gholi nilmhek qamar kwinta
issebbaħ is-smewwiet f'lejla sajjija,
ninsa dak kollu li kont għedtlek qabel,
u terġa' qalbi tfur bil-poezija.*

1. Isem il-poezija _____ (marka)

2. Kitbitha R_____ B_____. (2 marki)

Aghżel it-tajba: (2 marki)

3. Il-versi huma senarji jew ottonarji jew endekasillabi.

4. **'mma** hi aferesi jew apostrofi.

5. Għaliex lill-qamar il-poetessa tghidlu fqajjar? (2 marki)

6. Lejn l-aħħar tal-poezija, il-poetessa tfahħar lill-qamar minflok tghidlu fqajjar. Għaliex? (marka)

Wieġeb dawn il-mistoqsijiet fuq il-poeżiji l-oħra.

7. Fil-poeżija **Niftakar** ta' Anton Buttigieg, il-poeta jgħid hekk: *"u l-kejk qisu torri bajdan"*.

X'terminu letterarju hu wżat hawnhekk? _____ (marka)

8. Ikkummenta dwar it-tip ta' ħajja li qed tghix ir-refuġjata fil-poeżija ta' Mario Azzopardi.

_____ (marka)

9. X'jissimbolizzaw il-passaġġi fil-poeżija ta' Ġorġ Borg? _____ (marka)

10. **"Qatt** lilhom ma trazzan il-bewsa tar-riħ?

"Qatt lilhom ma tlajjem is-sħana tax-xemx?" (v.19-20) minn **Quo Vadis** ta' Rużar Briffa.

X'terminu letterarju qed juża l-poeta? _____ (marka)

11. X'kuntrast jeżisti bejn l-ewwel u t-tieni parti tal-poeżija **Niftakar** ta' Anton Buttigieg?

_____ (marka)

12. Fil-poeżija **Quo Vadis** ta' Rużar Briffa, min hemm waħdu fuq l-għolja u biex qiegħda tistagħgeb? _____ (2 marki)

ii. TAQSIMA TAL-PROŻA

(15-il marka)

Aqra din is-silta ta' proża u wara wieġeb il-mistoqsijiet dwarha:-

Il-pannu kien ħrax daqs sandpaper ġdida. Hi u tfarfar it-trab minn fuqu hassitu jigirfilha subgħajha twal u mqarqça. Żammitha f'idejha għajjiena u bir-rabja li hasset telgħetilha fawra li hammritilha widnejha. Kienet kaxxa żghira tal-injam, miksija b'pannu blu li xi darba kien skur imma maż-żmien kuluru ntefa'. Fuq barra ma kien hemm l-ebda isem u l-ebda data. Ma xtaqitx tiftahha għax bdiet tibża' li ma ssibx go fiha dak li kellha ssib.

(minn Aqrali xi haġa ġdida, qaltilha — Clare Azzopardi)

1. Min mar iġib il-kaxxa? _____ (marka)

2. Fejn kienet mohbija l-kaxxa? _____ (marka)

3. X'kien hemm fil-kaxxa? _____ (marka)

4. *Il-pannu kien ħrax daqs sandpaper ġdida.*

- It-terminu letterarju wżat hu **metafora** jew **similitudni**? _____ (marka)
5. Kif jidher il-kunflitt generazzjonali f' din in-novella? (marka)
-
6. Xi xtaqet l-omm waqt li kienet qiegħda marida fis-sodda? (marka)
-
- Wieġeb dawn il-mistoqsijiet fuq in-novelli l-oħra.**
7. X'kien jisimha l-Koranta, ta' min kienet devota u x'kienet titolbu? (3 marki)
-
8. Ir-raħal kien jikkawża tbatija psikoloġika lill-Koranta. Għaliex? (marka)
-
9. It-tfal li kienu jdejqu lill-Koranta kienu jiġu mwissija mis-Surgent tal-Pulizija. VERU/FALZ (marka)
10. Tkellem dwar il-bidla fil-burdata ta' Marta meta l-ittri ma baqgħux jiddeskrivu liż-żagħżuġ imma kellhom il-messaġġ ta' "*Marta, qed inpengik*" fin-novella ta' Joe Friggieri. (marka)
-
11. X'gara malli Marta rat it-tpingija fin-novella **Ittri lil Marta** ta' Joe Friggieri? (marka)
-
12. Għid x'kien l-irwol tax-xwejjah fil-ħrafa **Ix-Xini Jimxi fl-Art** ta' Manwel Magri. (marka)
-
13. X'messaġġ twasslilna l-ħrafa **Ix-Xini Jimxi fl-Art** ta' Manwel Magri, meta ż-żagħżuġ u x-xwejjah għabbew sitt bahrin ohra magħhom? (marka)
-

Ġ. KOMPONIMENT

(20 marka)

Aghżel wiehed u ikteb madwar 350 kelma fuq karta separata.

Aqsam f'paragrafi.

1. L-importanza tal-ivvjagġjar għalina l-Maltin.
2. Fl-aħħar qtajt xewqti.
3. Ngħaddu mingħajr teknoloġija fid-dinja tal-lum?
4. Il-Festi Maltin—tahlita ta' reliġjon u folklor.
5. Irrakkonta esperjenza sabiħa f'ħajtek.
6. Li kieku kelli ngħix fi żmien ieħor.